

■ Téma měsíce – rozhovor s členy vítězných týmů pilotního ročníku soutěže Super Sanitář

Kdo jsou naši Super Sanitáři 2022?

V příjemné atmosféře proběhl v sobotu 1. října 2022 pilotní ročník soutěže Super Sanitář. V soutěži se utkaly smíšené páry z deseti vybraných oddělení Nemocnice České Budějovice, a.s.

Soutěžilo se v pěti disciplínách – čtyři byly praktické a pátou byl vědomostně-zábavný test. Body soutěžící sbírali za povlékání lůžka, polohování pacienta či převoz a překládání pacienta z lůžka na lůžko. Čtvrtým úkolem byl transport biologického materiálu do laboratoře. Tato disciplína byla doplněna o „překvapení“ v podobě figurantky, která soutěžící cestou do laboratoře zastavovala s dotazem na cestu do „krčku“ nemocnice. Správná odpověď byla součástí hodnocení této disciplíny. V testu si poté soutěžící ověřili nejen své odborné znalosti, ale odpovídali i na několik úsměvných otázek.

Soutěže se zúčastnily také vrchní a staniční sestry, které jednotlivé disciplíny dle daných kritérií hodnotily. Nesmíme opomenout ani podstatnou roli „pacientů“, kterou skvěle sehráli další dva figuranti. Bez nich by soutěž nemohla proběhnout.

Všech deset týmů bojovalo s velkým nasazením a výsledky byly velmi těsné. O vítězích nakonec rozhodovalo pět stěžejních otázek v testu a také čas, během kterého dokázaly dvojice bezpečně přepravit biologický materiál z výchozího stanoviště do laboratoře.

Po splnění všech úkolů se soutěžící a porotci sešli v jídelně nemocnice, kde proběhlo vyhlášení vítězů a předání cen. Všech deset týmů splnilo zadané úkoly na jedničku a dalo by se říct, že pomyslnými vítězi byli všichni zúčastnění. Za vynikající nasazení během soutěže všem poděkovali a ceny předali generální ředitel Nemocnice České Budějovice, a.s., MUDr. Ing. Michal Šnorek, Ph.D., ředitelka úseku komunikace a péče o zaměstnance Bc. Iva Nováková, MBA,

hlavní sestra Mgr. Hana Dohnalová a její zástupkyně Mgr. Lenka Cardová.

Kdo jsou vlastně naši první „Super Sanitáři“, co je náplní jejich práce a jak se jim první ročník soutěže líbil, zjistíte v následujícím rozhovoru.

Za vítězný tým na otázky odpovídala Vlasta Martišová (VM), za tým, který se umístil na druhém místě, Anatolij Okolit (AO) a za tým, který se umístil na třetím místě, Marcela Švadlenová (MŠ).

■ **Jste členkou/členem jednoho z vítězných týmů. Povězte nám, z jakého oddělení jste a jak dlouho tu pracujete.**

VM: Jsem z Oddělení kardiochirurgie, hrudní chirurgie a cévní chirurgie a jsem tu relativně nováčkem. Jako sanitářka pracuji v nemocnici necelé čtyři měsíce. Akreditovaný kurz na sanitáře, který pořádala českobudějovická nemocnice, jsem dokončila v červnu 2022.

MŠ: Jsem z 1. oddělení následné péče, z pátého patra, a pracuji tu osmým rokem.

AO: Jsem sanitářem na Chirurgickém oddělení a v této nemocnici pracuji od roku 2009. Zkušenosti s prací sanitáře už mám i z jiné nemocnice.

■ **Jak jste se k práci sanitáře/sanitářky dostal/a? Měl/a jste vždy ambice pracovat ve zdravotnictví?**

VM: Ve zdravotnictví jsem nikdy nepracovala, pracovala v něm však moje maminka. Byla to právě ona, kdo mě na myšlenku práce sanitářky přivedl. Vždy mi říkala, že bych se na takovou práci hodila, protože věděla, že chodím hlídat děti a že mě péče o lidi baví.

Tým z Chirurgického oddělení –
Jitka Kovářiková a Anatolij Okolit
2. místo / Foto: Jiří Krčmář

Byla jsem navíc v situaci, kdy jsem potřebovala jisté a stabilní zaměstnání. Myslím, že jako zaměstnavatel nemá v tomto ohledu českobudějovická nemocnice v našem kraji konkurenci.

MŠ: Moje babička byla zdravotní sestrou, takže nějaké povědomí o zdravotnictví jsem díky rodině měla, to v mém rozhodování však nehrálo zcela hlavní roli. Již od mala jsem cítila, že chci pomáhat lidem. Proto jsem si hned po škole udělala sanitářský kurz a směřovala do českobudějovické nemocnice. V tom jsem měla jasno.

Tým z Kardiocentra –
Vlasta Martišová a Marek Potůček
1. místo / Foto: Jiří Krčmář

AO: Moje cesta do českobudějovické nemocnice měla o něco delší vývoj. Nepracoval jsem vždy jako sanitář, dříve jsem byl zaměstnaný v jednom výrobním podniku, kde jsme pracovali na krátké a dlouhé týdny. Protože jsme však tenkrát kvůli malým dětem potřebovali více financí a stávající práce mi umožnila pracovat ještě na zkrácený úvazek, nastoupil jsem jako sanitář do tábořské nemocnice. Tam jsem zjistil, že mě tato práce baví o hodně víc než ta stávající, takže jsem první pracovní poměr ukončil a práci sanitáře vzal na plný úvazek. Po sedmi letech jsem se ale rozhodl odejít do Českých Budějovic,

Tým z 1. oddělení následné péče –
Jiří Zdvorák a Marcela Švadlenová
3. místo / Foto: Jiří Krčmář

abych byl nablízku rodičům, kteří už chřadli a potřebovali péči rodiny. Zpětně vlastně vůbec nevím, proč jsem začal hledat práci opět ve výrobním podniku, asi mi tam přirostl k srdci ten „bordel“ a já to tam chtěl dát do pořádku, jinak si to neumím vysvětlit [smích]. Každopádně, když přišla krize a já dostal možnost za výhodných podmínek odejít, rozhodl jsem se oprášit sanitářský kurz a ucházet se o místo v českobudějovické nemocnici, kde mě téměř okamžitě přijali a já hned pocítil, že tady jsem doma. Ten kontakt s lidmi, pocit, že jsem platný, to je to, co mě naplňuje a co mě dělá šťastným.

Povlékání lůžka / Foto: Jiří Krčmář

Transport biologického materiálu do laboratoře / Foto: Jiří Krčmář

■ Co je vlastně náplní práce sanitáře?

VM: Z technického hlediska se staráme o doplňování skladu a běžných prostředků, které jsou potřeba k chodu oddělení, doprovázíme pacienty na vyšetření, odnášíme vzorky do laboratoře (to u nás dělají ale spíše sanitáři než sanitářky), pečujeme o lůžko, dále sledujeme i dekubity (proleženiny) a to, jak se pacient cítí. To je asi nejdůležitější. Sanitář má obecně hodně přímý kontakt s pacientem. Staráme se o to, aby se tu cítil dobře, měl správně podanou stravu, upravené lůžko, aby měl k dispozici běžné věci, na které je zvyklý. Když pacientovi něco chybí, snažíme se vyjít vstříc a zařídit, co potřebuje, nebo si s ním i jen popovídáme, aby se cítil blíže domovu. Věřím, že jsme jednou z částí skládačky, která je třeba k úspěšné léčbě.

MŠ: Staráme se o ranní hygienu, celkově o lůžko pacienta, podáváme stravu, doprovázíme pacienty na rehabilitace a jsme jim po ruce, když cokoli potřebují.

AO: Prvotním úkolem na našem oddělení je, že ráno svážíme špinavé prádlo do prádelny. Poté si rozdělujeme úkoly. Někdo pomáhá odvézt pacienty na vyšetření, což je pro chirurgii relativně specifické, jedná se totiž

o různorodá vyšetření na Oddělení ústní, čelistní a obličejové chirurgie, Oddělení plicním a TBC nebo Gastroenterologickém oddělení či předoperační vyšetření a podobně. Jedná se o široké spektrum, často jezdíme po velké části areálu. Někdo zase pomáhá navázat pacienty k operacím, občas pomáháme sanitářkám roznášet stravu nebo ony naopak pomáhají nám, přičemž dva z nás jsou podle rozpisu určeni pro sál. Je pravda, že často je práce hodně a člověk musí i strategicky přemýšlet, jak si ji rozložit, aby se tolik nenaběhal a v rámci jedné cesty toho zvládl co nejvíce. Za sebe však musím říct, že jsem rád, že jsem v pohybu, o to víc mi pak chutná oběd [smích]. Zhruba do patnácté hodiny máme hotovo a pomáháme douklizet sály po operacích. Pak se zase více věnujeme pacientům na pokojích. Holíme je a připravujeme na další dny k operacím, povídáme si s nimi a vlastně je i tak nějak rozptylujeme, aby nemysleli na to, co je čeká.

■ Co vás na vaší práci baví a co považujete za náročnější část?

VM: Baví mě ten kontakt s lidmi a jejich zpětná vazba, když vidím, že odcházejí domů spokojení, děkují a jsou rádi, že jsme na ně byli v nemocnici hodní, že jsme jim nemocniční prostředí alespoň trochu přiblížili domovu.

Mám ráda ta rána, když přicházím do práce a zjišťuji, co je u pacientů nového, jaký udělali pokrok, co se zlepšilo nebo co je trápí – ten osobní kontakt. Co je pro mě náročnější (ale já se s tím vždy poperu, jsem totiž takový věčně pozitivní člověk), je vidět, když pacienti stagnují a začínají léčbu vzdávat. Je pak velmi těžké se od toho odosobnit a udržet si pozitivní mysl a dokázat je i dále podpořit.

MŠ: Někdy je naše práce náročnější na psychiku, obzvláště když jsou pacienti ve stavu, kdy už je s nimi obtížnější komunikovat. Naopak je velmi povzbudivé, když vidíme, jak se navrací zpět do života, nabírají sílu a odcházejí od nás spokojení. To člověka naplní příjemným pocitem zadostiučinění.

AO: Určitě je hodně nepříjemné a psychicky náročné, když musíte odvézt zesnulé – i to je však součástí naší práce. Obzvláště když je zemřelým někdo mladší, než jsem já, mi běhá mráz po zádech. Člověk se od toho musí svým způsobem oprostit. Někdy to jde hůře, někdy lépe. Abych však přešel k pozitivním stránkám, které vnímám daleko více... Od počátku svého působení na pozici sanitáře mě fascinuje práce lékařů na operačním sále. Když vidím, s jakým umem (a často i s vypětím všech sil) pracují při operaci, říkám si, jaký je to úžasný

Překlad pacienta // Foto: Jiří Krčmář

Test // Foto: Jiří Krčmář

koncert, jehož výsledkem je po určité době zdravý člověk. To je pro mě neskutečně nabíjející. Moc se mi líbí i spolupráce s kolegy, jak z řad sanitářů, tak i z řad sester. Musím říct, že kdyby mi bylo teprve třicet, byl bych upřímně rád, že mě před odchodem do důchodu čeká ještě zhruba dvacet až třicet let takové práce. Teď už můžu v podstatě jen odpočítávat dny a být spokojený, že z tohoto zaměstnání budu odcházet naplněný a šťastný, že jsem pro ostatní něco udělal. A jak jsem řekl na úřadu práce, rád jednoho dne zemřu doma, ne v práci [smích].

■ Za tu dobu, co tu pracujete, vnímáte ze své pozice nějak vývoj a modernizaci nemocnice?

VM: Jsem tu sice relativně krátce, ale vzhledem k tomu, že v nemocnici pracuji i další členové mé rodiny, vím moc dobře, jak se nemocnice vyvíjí a snaží se vytvářet příjemné prostředí nejen pro pacienty, ale i pro zaměstnance. I to byl jeden z hlavních důvodů, proč jsem se rozhodla jít pracovat právě sem.

MŠ: Naše oddělení sídlí v relativně novém pavilonu, kde se mimo jiné zlepšilo prostředí pokojů, které jsou prostornější, takže můžeme s pacientem snáze manipulovat, doprovázet ho nebo mu pomáhat. Pacienti jsou na pokojích pouze po dvou, čímž je pobyt příjemnější i pro ně.

AO: Já si tuto nemocnici pamatuji z doby, kdy tu ještě byla stará vrátnice, takže ano, pozoruji, jak se rozrostla, jak je všechno moderní a příjemné. Například když odnášíme materiál do laboratoře, pohladí to prostředí parku člověka na duši a pozitivně ho naladí, a tak ihned zapomene na veškeré méně příjemné situace, které ho za ten den mohly potkat. Určitě nám pomáhá i postupné propojování pavilonů, díky kterému si můžeme výrazně krátit cesty, protože věřte tomu, nebo ne, občas mi krokoměř ukáže i dvacet kilometrů za den.

■ Když byla vyhlášena soutěž Super Sanitář, bylo hned jasné, že se zúčastníte soutěže právě vy? Kdo vás nominoval?

VM: Ještě než jsem se stihla o soutěži pořádně něco dozvědět, nominovala mě naše vrchní sestra Mgr. Barbora Zíková. Vůbec bych o tom sama asi ani neuvažovala, protože bych měla pocit, že jsem v nemocnici na něco takového moc krátce a nemám na to právo.

MŠ: Vůbec jsem nečekala, že bych do soutěže byla vybrána právě já. Nominovala mě naše paní vrchní sestra a musím uznat, že jsem byla ráda, že jsem si to mohla zkusit.

AO: Už si přesně nepamatuji, jak to na začátku přesně bylo, chtěl jsem

si však vyzkoušet, jestli po tolika letech tady, a vlastně chvíli před důchodem, zvládnou naše oddělení řádně reprezentovat a otestovat si také svoji hlavu – jestli mi ještě slouží a neudělám nějakou ostudu [smích].

■ Kdo byl vaším partákem v soutěži a jak se vám spolupracovalo?

VM: Za partáka jsem měla Marka Potůčka z Kardiologického oddělení. Soutěžili jsme v podstatě za celé Kardiocentrum a dobře jsme si spolu sedli. Vzájemně jsme se doplňovali tam, kde jeden či druhý váhal, nebo jsme si přirozeně rozdělovali úkoly, například v onom běhu, kde nás zastavila kolemdoucí s dotazem, tam jsme museli rychle zareagovat, abychom neztratili čas a zároveň pomohli.

MŠ: Mým kolegou v soutěži byl Jiří Zdvorák, se kterým jsme na sebe zvyklí už z oddělení, takže se nám spolupracovalo perfektně.

AO: Partnerkou v soutěži mi byla kolegyně sanitářka Jitka Kovářiková. S tou se mi od počátku pracovalo velmi dobře. Už od rána jsme byli ale trochu nervózní. Když přišlo první kolo, tak se nám rozbušilo srdíčko, proto jsme se snažili si z toho dělat trochu legraci, že musíme skončit nejhůře

do desátého místa. Bylo fajn, že jsme byli oba naladěni na stejné vlně, to nám pomohlo uvolnit se. V průběhu soutěže nám samozřejmě nikdo neradil, museli jsme si všimnout všech detailů, například jestli máme pomůcky, které bychom měli mít, a podobně – prostě si vzpomenout na všechno, co děláme běžně. Nicméně soutěž je soutěž a v tu chvíli se bojíte, že na něco zapomenete. V tomhle musím říct, že jsme se s kolegyní moc hezky doplňovali.

■ **V soutěži bylo pět disciplín. Která se vám nejvíce líbila, která vás překvapila a bylo v některé něco, co vás zaskočilo?**

VM: Mně se nejvíce líbila disciplína s během (rychlé doručení vzorků do laboratoře), protože během ráda a pravidelně se tady v Českých Budějovicích účastním i půlmaratonů, proto mě to potěšilo. Bavilo mě i polohování pacienta, protože to je jedna z věcí, na které jsem se zaměřovala i během sanitářského kurzu. Chtěla jsem o něm vědět více, abych dokázala pomoci předcházet dekubitům. A jestli nás na něčem nacytali? Snad možná u převozu pacienta na lůžku. Tam jsme předem nevěděli, jakou bude mít pacientka diagnózu a co nás s ní může během převozu potkat.

MŠ: Líbil se mi transport biologického materiálu, protože s tím se běžně nesetkáváme, to je u nás záležitost sanitářů. A jestli nás něco zaskočilo? Možná ona „náhodná“ kolemjdoucí, která se nás snažila zdržet dotazem, kde najde „krček“ nemocnice. (poznámka redakce: Krček je spojovací místo mezi pavilony I a L, kde se nachází i vstup do odborných interních ambulancí.)

AO: Myslím, že jsme zaskočení ani překvapení nijak nebyli. Disciplíny se týkaly všeho, co běžně děláme. Pouze v jedné disciplíně jsme sami sebe trochu nacytali a ztratili jsme čas návratem pro žádanku. Nebýt toho, tak bychom soutěž asi vyhráli.

■ **Jak se vám soutěž celkově líbila? A co považujete za největší přínos takovýchto akcí?**

VM: Bylo to moc příjemné, odlehčené, navíc jsme se hodně pobavili. Musím říct, že nejdříve se mi tam moc nechťelo, hlavně ze strachu, abych něco nepokazila. Nakonec to však bylo milé setkání a myslím, že je dobře, že je prezentována i práce sanitářů a sanitářek, protože spousta lidí má tuto práci určitým způsobem zaškatulkovanou, přestože ve skutečnosti vypadá zcela jinak.

MŠ: Bylo fajn, že jsme si mohli všechny disciplíny společně zkusit a objevit třeba i nějaká úskalí, protože člověk tuto práci už přece jenom vykonává rutinně a moc nad jednotlivými úkony nepřemýšlí. V rámci soutěže však přichází nervozita a pochybnosti, jestli někde nečeká nějaký chyták. Nicméně jsem si to užila, a kdyby byla někdy příležitost, klidně bych si soutěž vyzkoušela znovu.

AO: Soutěž byla uspořádaná bezvadně, obzvláště když vezmeme v úvahu, že to byl první ročník. Navíc naše profese nebyla nikdy takto vyzdvihnuta, takže si myslím, že i z tohoto pohledu měla soutěž velký smysl a přínos v tom, že jsme viděli, že nás někdo vnímá. Přece jen, sanitáři nejsou ve společnosti moc uznávaní nebo bráni jako někdo, kdo je hodnotným přínosem v péči o pacienta. Věřím, že soutěž příští rok nabyde i větších rozměrů, protože odezva sanitářů, a to i těch, kteří se nezúčastnili, byla velmi pozitivní.

■ **Jaké byly vaše dojmy, když vás vyhlásili jako jeden z vítězných týmů?**

VM: Byla jsem přesvědčená, že to všichni zvládneme, protože disciplíny sestávaly z náplně naší práce. Předpokládala jsem, že mezi týmy nebudou nijak velké rozdíly, takže jsem vlastně ani nepřemýšlela nad tím, že bychom se mohli umístit na předních příčkách. Přece jen jsem tu teprve čtyři měsíce, proto jsem to v podstatě ani nečekala. Bylo to příjemné překvapení.

MŠ: Pro nás to bylo velké překvapení a říkali jsme si: „Wow, to není možné!“

AO: My jsme s Jitkou seděli při vyhlášení ruku v ruce napjatí, kdy zazní naše jména. Když jsme zjistili, že nás nejmenovali mezi čtvrtým a desátým místem, tak jsme se na sebe tak podívali... Jitka se až začervenala a začala vymýšlet, co bude s výhrou dělat, že nepřišla soutěžit o peníze. V tom spočívala naše další a krásná souhra, protože já se o tom stejném shodou okolností bavit doma se ženou (takové to „co by kdyby...“) a domluvili jsme se, že bychom částku případně darovali zase do nemocnice, třeba na stanici dětské hematologické nebo jednoduše tam, kde je to třeba. Tuto myšlenku jsme sdělili i při přebírání ceny.

■ **Jaká byla reakce kolegů na vaše umístění?**

VM: Všichni se shodli, že by asi neměli odvahu se soutěže sami zúčastnit, ale od začátku si byli jistí tím, že to musíme vyhrát [smích].

MŠ: Kolegové nám gratulovali a samozřejmě se vyptávali, jaké byly disciplíny a kdo všechno se soutěže účastnil [smích].

AO: Kolegové nám pogratovali a hned říkali, že příští rok musíme zacílit na první místo. Na to jsem jim odpověděl, že příští rok už budu jejich snažení pozorovat z důchodového křesla. Jak by řekl olympionik, odchází na vrcholu své kariéry [smích].

■ **Vypadá to, že se soutěž velmi líbila a v následujících letech ji budeme opakovat. Je něco, co byste už teď vzkázal/a budoucím účastníkům?**

VM: Aby se nebáli přihlásit a jít do toho. Je zábavné, fajn a moc příjemné se takhle se všemi potkat. A člověk má navíc šanci vyzkoušet si i nějaké věci, které nejsou součástí jeho rutiny. V mém případě se jednalo například o onen přenos biologického materiálu. To u nás na oddělení dělají většinou muži, takže jsem si

to znovu procvičila a uvědomila si, na co je třeba dávat si pozor.

MŠ: Určitě bych jim vzkázala, aby se nebáli to jít zkusit, že si to moc užijí.

AO: Budoucím soutěžícím, nebo spíše kolegům sanitářům obecně, bych vzkázal, ať jsou v zaměstnání soustředění, plní své úkoly tak, jak se jim řekne, aby byli pacientům oporou a chovali se slušně a empaticky, protože to, s čím se setkáváme, se může stát kdykoliv komukoliv z nás a věřím, že milý úsměv a vlídné slovo pomůže k uzdravení a dodání víry každému pacientovi. A pokud přijde ze strany pacienta nějaká negativní reakce, tak ji spíše odlehčit než si ji brát osobně, protože oni sami jsou v náročné situaci. Už jen tímto přístupem se každý z vás stává super sanitářem a v soutěži to můžete jenom potvrdit.

■ **Ing. Jana Duco, MBA**

Oddělení vnitřních a vnějších vztahů

Účastníci soutěže Super Sanitář 2022 / Foto: Jiří Krčmář

Celý časopis si můžete prohlédnout zde!